

**Міністерство освіти і науки України
Харківський автомобільно-дорожній технікум
Лозівська філія**

**ДИСЦИПЛІНА:
ОСНОВИ АУДИТУ
ЛЕКЦІЯ 6**

ТЕМА

Задачі бухгалтерського обліку при визначенні оцінки системи внутрішнього контролю.

Принципи ведення бухгалтерського обліку для оцінки внутрішнього контролю підприємства.

МЕТА

1. Навчальна: закріпити раніше вивчений матеріал, надання студентам теоретичних знань щодо оцінювання системи внутрішнього контролю, перевірити рівень засвоєння знань.

2. Розвиваюча: розвивати логічне мислення та зацікавленість у застосуванні набутих знань.

3. Виховна: прищепити професійні якості (уважність, охайність, аналітичний погляд на дану тему).

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Фронтальне опитування:

1. Що Ви розумієте під аудиторським ризиком?
2. Наведіть основні види ризику.
3. Охарактеризуйте властивий ризик.
4. Які фактори впливають на властивий ризик?
5. На що повинен звернути увагу аудитор при дослідженні властивого ризику?
6. Що таке ризик контролю?
7. В чому полягає тестування величини ризику контролю?
8. В чому полягає ризик невиявлення при проведенні аудиторських процедур.
9. Порівняйте всі види ризику за ступенем відповідальності аудитора.
10. Як оцінюється аудиторський ризик?

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Задачі бухгалтерського обліку при визначенні оцінки системи внутрішнього контролю.

2. Принципи ведення бухгалтерського обліку для оцінки внутрішнього контролю підприємства.

ЗАВДАННЯ ЗАНЯТТЯ

Знати: суть внутрішнього контролю, завдання внутрішнього контролю, суб'єкти внутрішнього контролю, мету вивчення системи внутрішнього контролю, методи вивчення системи внутрішнього контролю.

Вміти: вивчити і оцінити систему внутрішнього контролю, перевірити виконання суб'єктами внутрішнього контролю контрольних функцій, виявити причини, що зумовлюють ризик внутрішнього контролю, використовувати різні методи вивчення системи внутрішнього контролю.

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітні 1993 р. (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №23.

2. МСА 400 «Оцінка ризиків та внутрішній контроль».

3. ННА 12 «Оцінка системи внутрішнього контролю».

4. ННА 19 «Споріднені сторони».

5. ННА 32 «Оцінка властивого ризику і ризику невідповідності внутрішнього контролю, їх вплив на незалежні процедури аудиторської перевірки».

1. ЗАДАЧІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ОЦІНКИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ.

Внутрішній контроль – це процес, який забезпечує належне функціонування конкретного об'єкта прийнятий управлінським рішенням і направлений на успішне досягнення поставленої мети. Основною його метою є об'єктивне вивчення фактичного стану справ у суб'єкта господарювання, виявлення та попередження тих факторів і умов, які негативно впливають на виконання прийнятих рішень і досягнення поставленої мети, та доведення цієї інформації до органу управління.

СУБ'ЄКТАМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ Є:

- управлінський персонал та спеціалісти, до функції яких входить попередній, поточний та наступний контроль;
- обліковий персонал на чолі з головним бухгалтером, якому належать функції контролю на всіх етапах відображення господарських процесів;
- спеціальні внутрішні контролюючі служби, створені на підприємстві з метою проведення того чи іншого контролю;
- спостережні ради;
- ревізійні комісії;
- інвентаризаційні комісії;
- комісії для розслідування якихось незвичайних подій;
- внутрішні аудиторські служби.

Внутрішні аудитори залежні, підпорядковані вищестоящому керівництву, вони проводять перевірки як планові, так і позапланові за вказівкою керівництва; за результатами складають звіт про проведену роботу, звітують перед керівництвом, дають оцінку, рекомендації, поради та інформацію. Вони не зобов'язані мати сертифікат. Це може бути фахівець з бухгалтерського обліку, економіст, фінансист.

ДО ОБ'ЄКТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ СЛІД ВІДНОСИТИ:

- ведення бухгалтерського обліку та достовірність фінансової звітності на підприємстві;
- стан активів та забезпеченість ними підприємства, що перевіряється;
- основні показники фінансового стану підприємства;
- систему управління підприємством;
- якість роботи планово-економічних та технологічних служб;
- розміри податків, обов'язкових зборів та платежів;
- основні процеси господарської діяльності підприємства;
- систему внутрішньо-господарського контролю;
- дотримання трудової дисципліни.

Під час розробки ефективної системи внутрішнього контролю адміністрація підприємства має переслідувати такі цілі:

- забезпечення управлінської ланки надійною і своєчасною інформацією;
- забезпечення збереження активів і документів підприємства, а також раціональне й ефективне використання майна економічного суб'єкта;
- забезпечення ефективності господарської діяльності, досягнення і збереження фінансової стійкості економічного суб'єкта;
- дотримання персоналом економічного суб'єкта вимог законодавчих і нормативних актів, що регулюють діяльність суб'єкта й організацію бухгалтерського і податкового обліку;
- дотримання персоналом економічного суб'єкта внутрішніх правил і розпоряджень;
- забезпечення виконання принципів прийнятої облікової політики підприємства.

ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ, ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ВИКОНУЄ ТАКІ ЗАВДАННЯ:

- дає інформацію щодо процесів, які відбуваються в суб'єкта господарювання;
- допомагає приймати найбільш доцільні рішення із загальних і спеціальних питань розвитку підприємства;
- надає можливість судити про правильність прийнятих рішень, своєчасність і результативність їх виконання;
- дозволяє своєчасно виявити і усунути ті умови і фактори, які не сприяють ефективному веденню виробництва і досягненню поставленої мети;
- дозволяє скорегувати діяльність суб'єкта господарювання або окремих його виробничих підрозділів;
- дає можливість встановити, які саме служби і підрозділи підприємства, а також напрямки його діяльності сприяють досягненню поставленої мети і підвищенню результативності діяльності підприємства.

2. ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛШКУ ДЛЯ ОЦНКИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА.

З метою успішного функціонування підприємства, підвищення рівня рентабельності, збереження та збагачення його активів необхідний налагоджений механізм управління, найважливішим елементом якого є повсякденний внутрішній контроль. Система внутрішнього контролю визначає всі внутрішні правила та процедури контролю, запроваджені керівництвом підприємства для досягнення поставленої мети — забезпечення (в межах можливого) стабільного і ефективного функціонування підприємства, дотримання внутрішньогосподарської політики, збереження та раціональне використання активів підприємства, запобігання та викриття фальсифікацій, помилок, точність і повнота бухгалтерських записів, своєчасна підготовка надійної фінансової інформації.

**Система
внутрішнього
контролю включає
три основні
елементи:**

**середовище контролю, систему
бухгалтерського обліку та
незалежні процедури
перевірки.**

1. Середовище контролю, де відбуваються операції — це заходи і записи, які характеризують загальне ставлення керівництва і власників підприємства до діючої системи внутрішнього контролю, значення діючої системи внутрішнього контролю для підприємства.

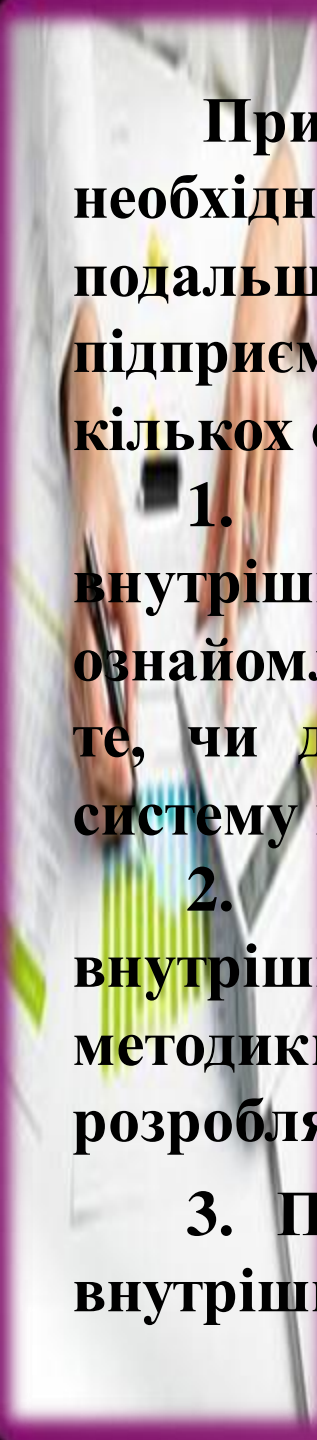
2. Система бухгалтерського обліку
— це заходи і записи підприємства,
шляхом яких бухгалтерські операції
оформлюються в регістрах
бухгалтерського обліку. Така
система визначає, збирає, аналізує,
підраховує, класифікує, записує,
підсумовує і надає інформацію про
операції та інші заходи.

3. Незалежні процедури перевірки
— це аудиторські процедури, які використовуються аудитором для визначення того, чи були фінансово-господарські операції клієнта належним чином санкціоновані, правильно оформлені і відображені в облікових регістрах, а також чи всі помилки в процесі ведення справ і реєстрації даних по них виявляються максимально швидко.

При вивченні системи внутрішнього контролю необхідно оцінити вплив одержаних результатів на подальшу перевірку достовірності фінансової звітності підприємства. Процес оцінювання складається з кількох основних етапів.

1. Загальне ознайомлення з системою внутрішнього контролю. За підсумками первинного ознайомлення аудитор повинен прийняти рішення про те, чи доцільно йому в своїй роботі спиратись на систему внутрішнього контролю клієнта.

2. Первинна оцінка надійності системи внутрішнього контролю здійснюється на основі методики і прийомів, які аудиторські організації розробляють самостійно.

3. Підтвердження достовірності оцінки системи внутрішнього контролю.

**ЗАКРІПЛЕННЯ
НОВИХ
ЗНАНЬ**

5 тестових завдань і 1 питання

**Студенти перевіряють один одного
(взаємоперевірка).**

ПІДСУМКИ ЗАНЯТТЯ

**Закріпивши знання з нової теми
продовжимо відповідь:**

Я знаю....,

Я вмію....,

Я нового дізнався....,

Я попрацюю над....

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вивчити і опрацювати новий матеріал.

Законспектувати СРС: Перевірка поділу обов'язків співробітників. Перевірка плану-графіка розподілу інформації між співробітниками. Перевірка правильності первинного обліку. Графік документообігу. Перевірка облікової політики.

Законспектувати СРС: Використання різних методів перевірки для визначення оцінки внутрішнього контролю. Усне тестування співробітників бухгалтерії. Оформлення результатів оцінки ефективності внутрішнього контролю. Критерії внутрішнього контролю. Класифікація всіх операцій суб'єкта господарювання.

Література:

- 1. Виноградова М.О. Аудит: навч.посіб. / М.О.Виноградова, Л.І.Жиднєєва – К.: «Центр учбової літератури», 2014.- 656с. [ст.130-132].**
- 2. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Львів: Піча Ю.В.; К.: «Каравела»; Львів: «Новий Світ – 2000», 2002. – 504 с. [ст.180-192].**

Продовження буде...
... ДОСЯГНЕМО УСПІХУ!!!

ДЯКУЮ ЗА РОБОТУ

